

Offline House

Καστρίτσης Σεραφείμ

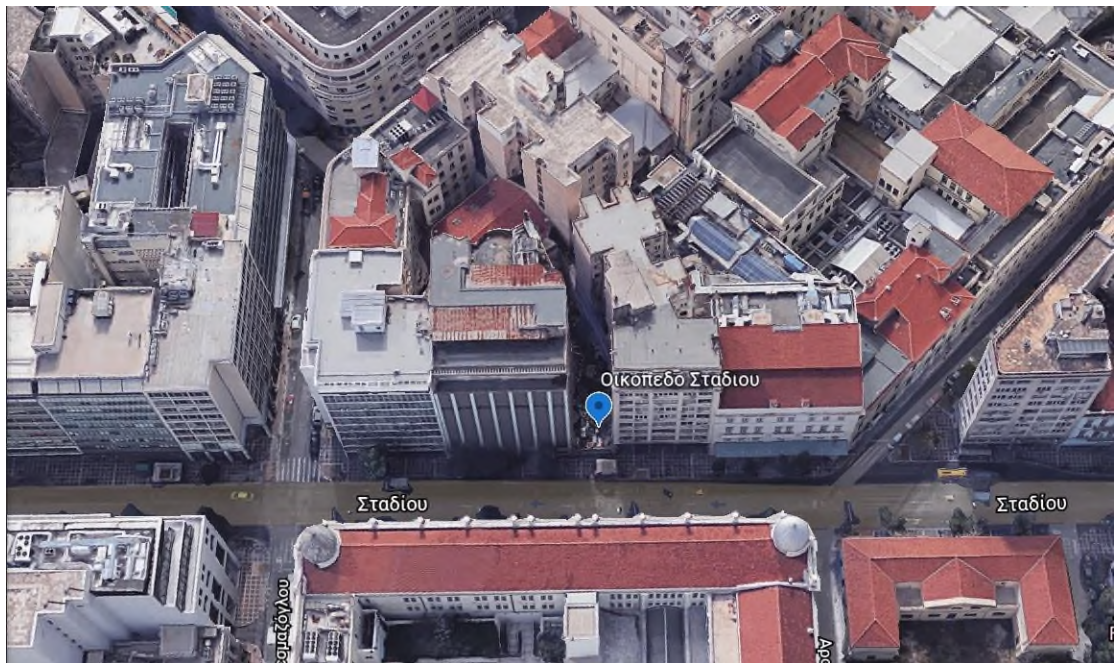
2023

Εισαγωγή

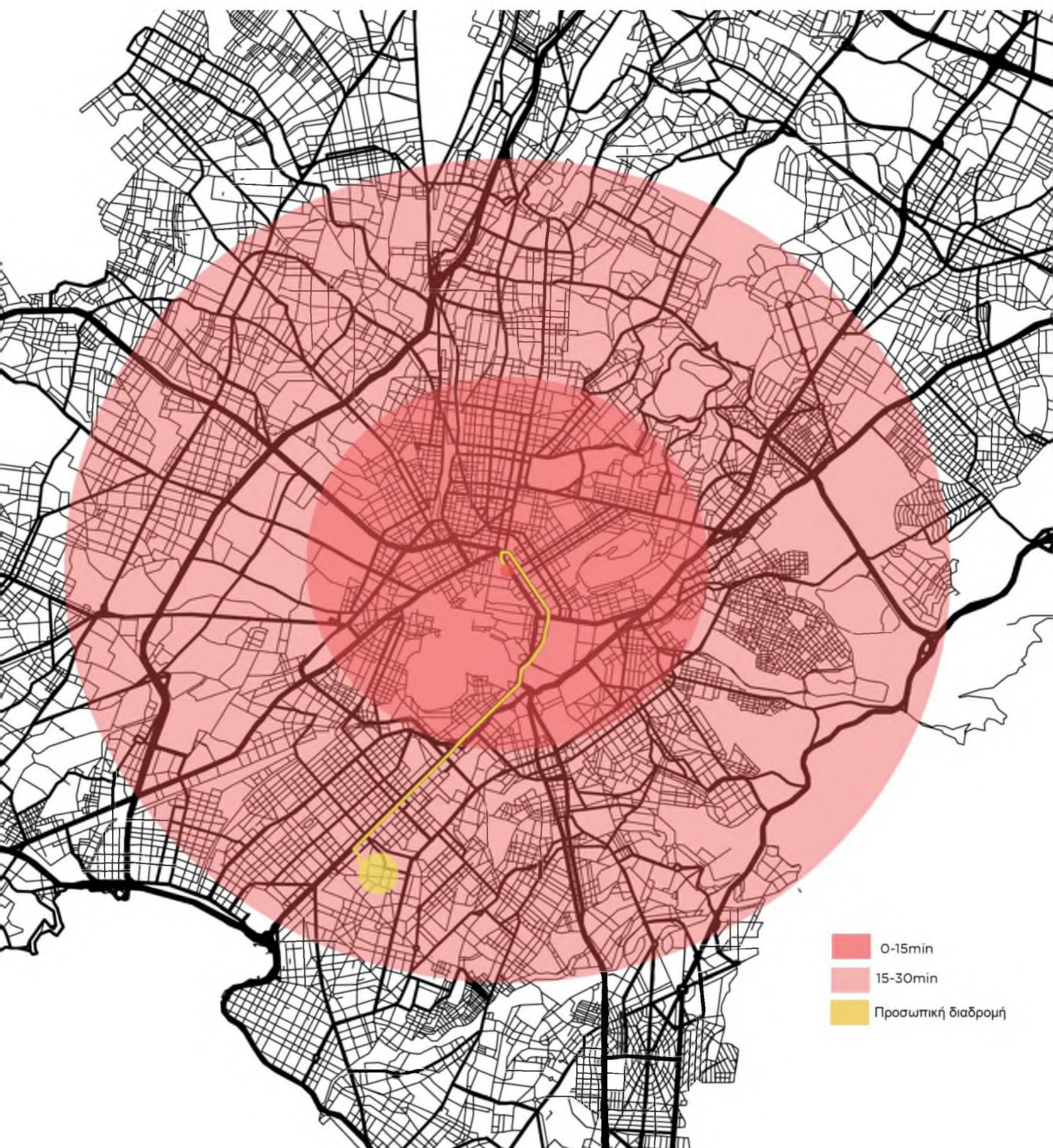
Το παρόν κτήριο έχει σκοπό να αποτελέσει ένα χώρο διαφυγής από την ζωή της πόλης και την τεχνολογία που την διακατέχει. Παρόλο που βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης θα προσφέρει προστασία από αυτή. Το σημείο είναι κεντρικό και εύκολα προσβάσιμο ενώ ταυτόχρονα περνάει απαρατήρητο.

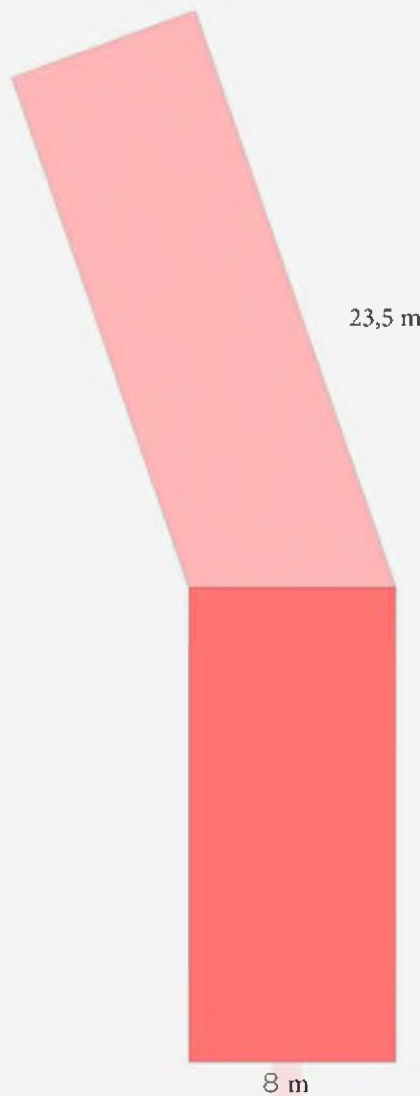
Η μελέτη αυτή αποτελεί μία αναζήτηση προς το προσωπικό μου ησυχαστήριο, η οποία κατέληξε στην ανάγκη απομάκρυνσης από το ίντερνετ και την εικονική πραγματικότητα.





Περνώντας από την οδό Σταδίου μία καλοκαιρινή μέρα εν καιρώ πανδημίας, παρατήρησα μια σχισμή ανάμεσα στα απρόσωπα κτήρια κάτι που μου δημιούργησε ενδιαφέρον. Το οικόπεδο περνάει σχεδόν απαρατήρητο καθώς έχει αρκετά μικρότερη επιφάνεια προς το δρόμο σε σχέση με τα γειτονικά του, εκτείνεται όμως προς τα πίσω σε βάθος και παραμένει εγκλωβισμένο από τα υπόλοιπα κτήρια. Για καιρό προβληματίζομαι με την ιδέα της διαφυγής και της απομάκρυνσης από τη ρουτίνα μου.





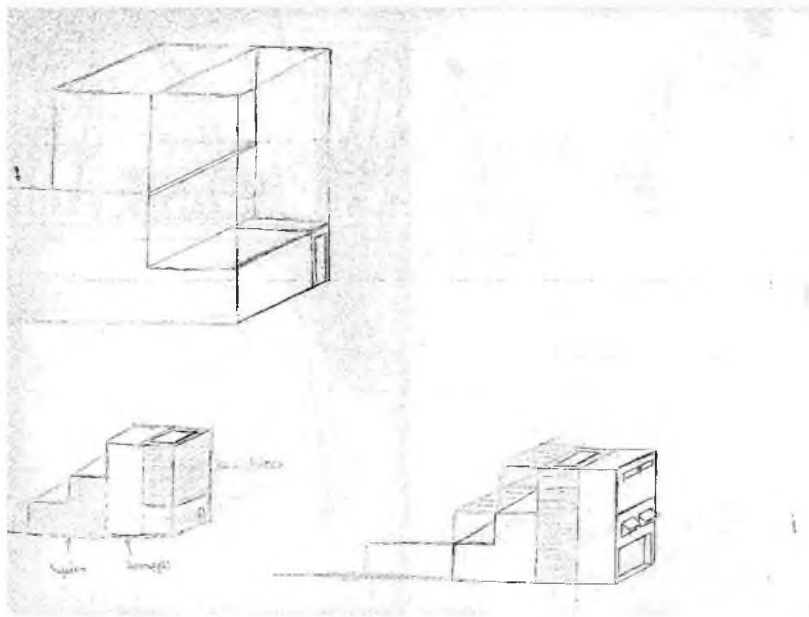
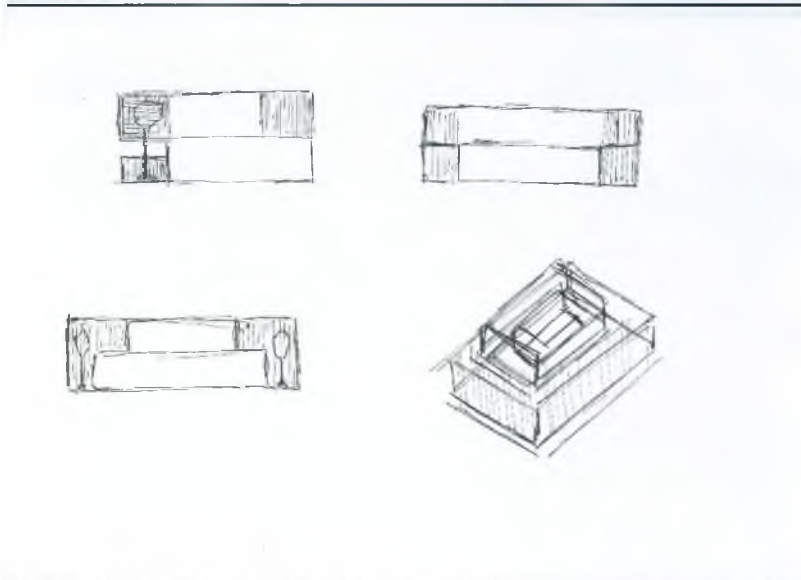
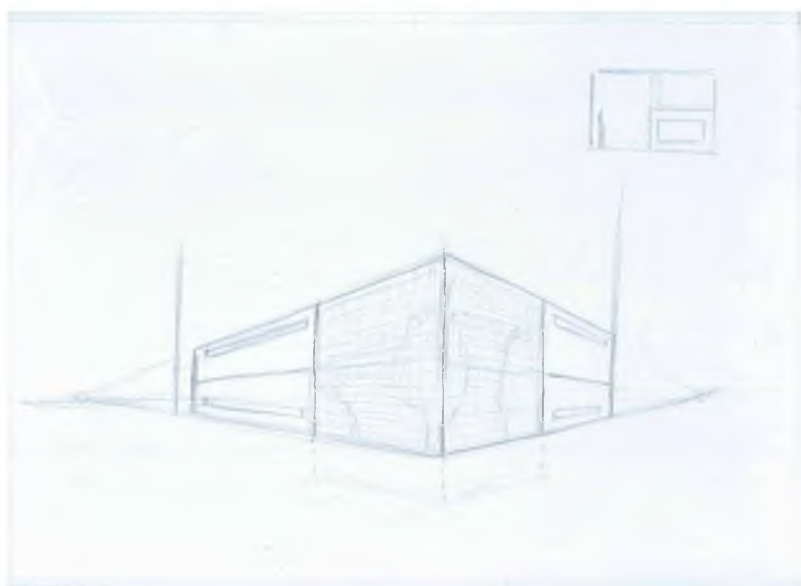






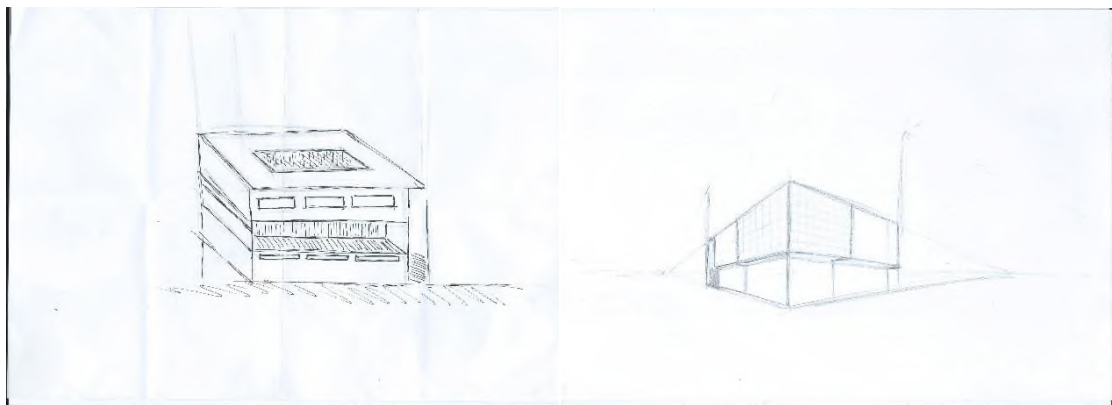
Athénée

SIDE BACK

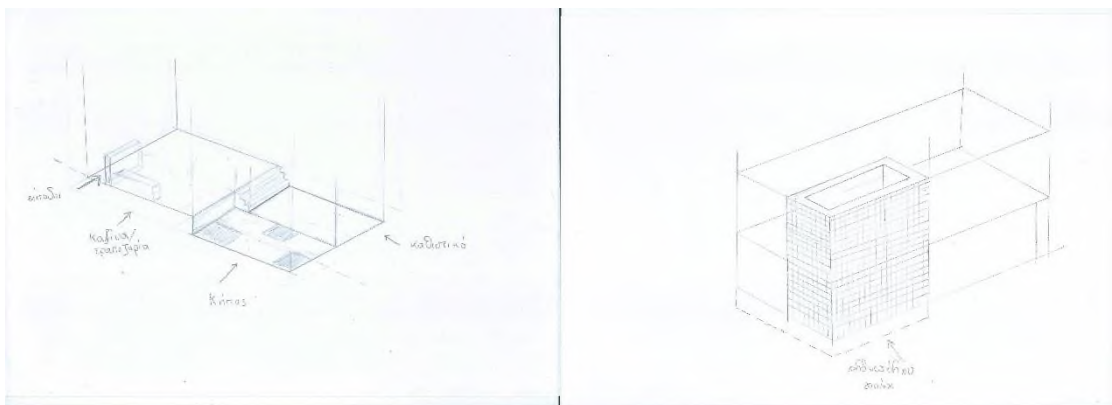


Αρχικές ιδέες για το ησυχαστήριο

Η ιδέα αυτή εξελίχθηκε σταδιακά. Αρχικά οι πρώτες μου σκέψεις είχαν να κάνουν με μια μορφή ησυχαστηρίου που συνδεόταν με τη μορφή ταξιδιού προς κάποιο μέρος μακριά από την Αθήνα και την πόλη που καθημερινά με βαραίνει. Το προσωπικό μου ησυχαστήριο είναι το χωριό μου που βρίσκεται χωμένο στα σχεδόν άδεια πια βουνά της Ευρυτανίας. Παρόλα αυτά τα τελευταία χρόνια δεν έχω καταφέρει για διάφορους λόγους να το επισκεφτώ, κάτι το οποίο μου έχει δημιουργήσει ακόμα μεγαλύτερη επιθυμία και ανάγκη για ηρεμία και απομάκρυνση από την πληροφορία. Η απόλυτη ηρεμία και αναδιοργάνωση πραγματοποιείται όταν μένουμε μόνοι με τον εαυτό μας. Δυστυχώς όμως τα τελευταία χρόνια του κορονοϊού και της εξαναγκασμένης απομόνωσης στο σπίτι με οδήγησαν όπως και πολλούς ανθρώπους, στο διαδίκτυο και τα social media για τη διατήρηση των ανθρωπίνων σχέσεων.



Ιδέες ησυχαστηρίου



Σκέφτηκα αρχικά πως θα μπορούσα να σχεδιάσω ένα «ησυχαστήριο», όπως το είχα στο μυαλό μου, κάπου μακριά σε ένα μέρος που θα μου προσφέρει ηρεμία και γαλήνη. Στη συνέχεια όμως συνειδητοποίησα πως οποιοδήποτε σπίτι σε ένα χωριό όπως το δικό μου, έχει ακριβώς αυτή την ιδιότητα του ησυχαστηρίου χωρίς περιττές ιδέες και χρήσεις.

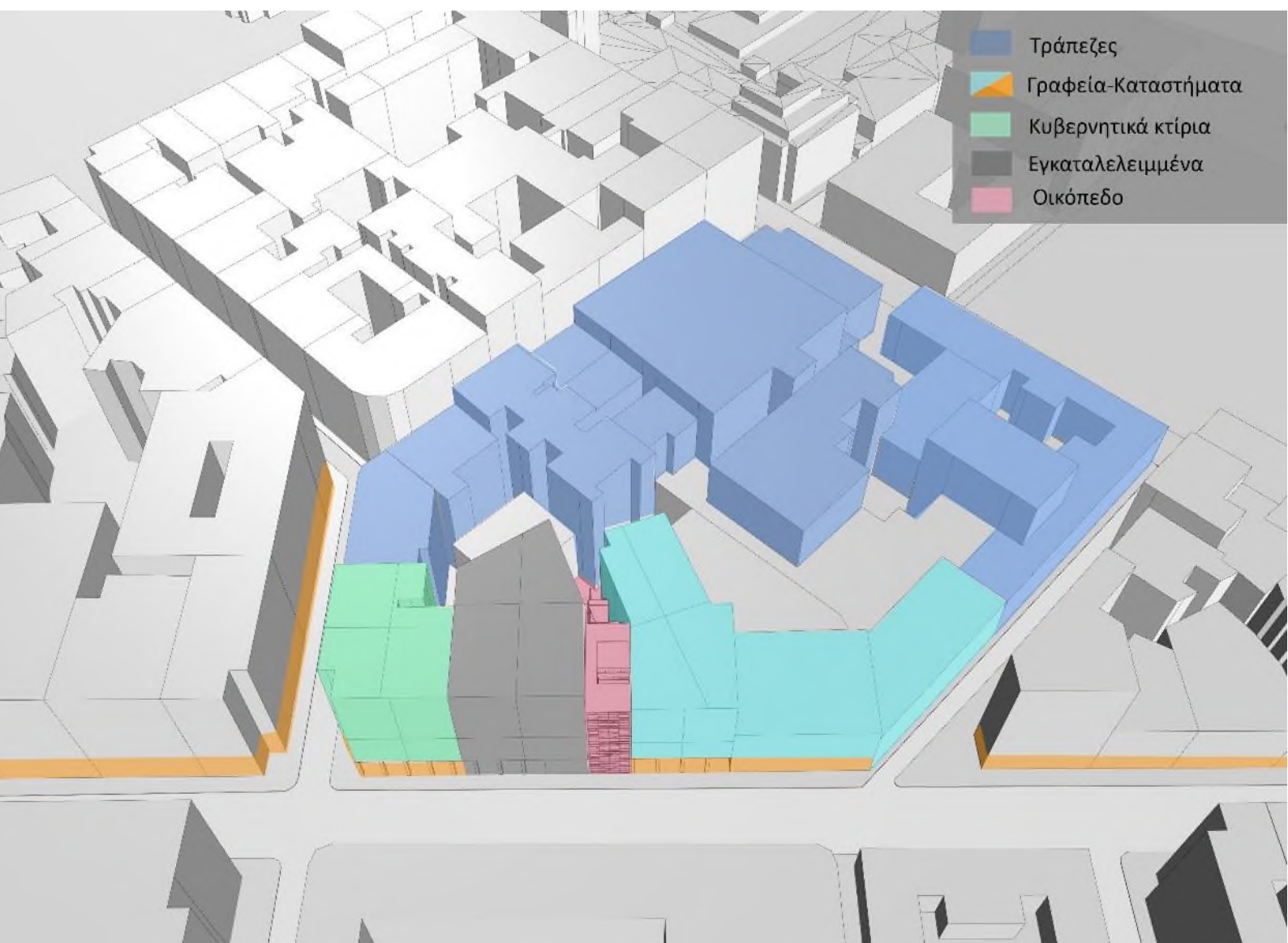
Στην συνέχεια μου δημιουργήθηκε η επιθυμία να προσπαθήσω να δημιουργήσω αυτό το ησυχαστήριο μέσα στην πόλη.

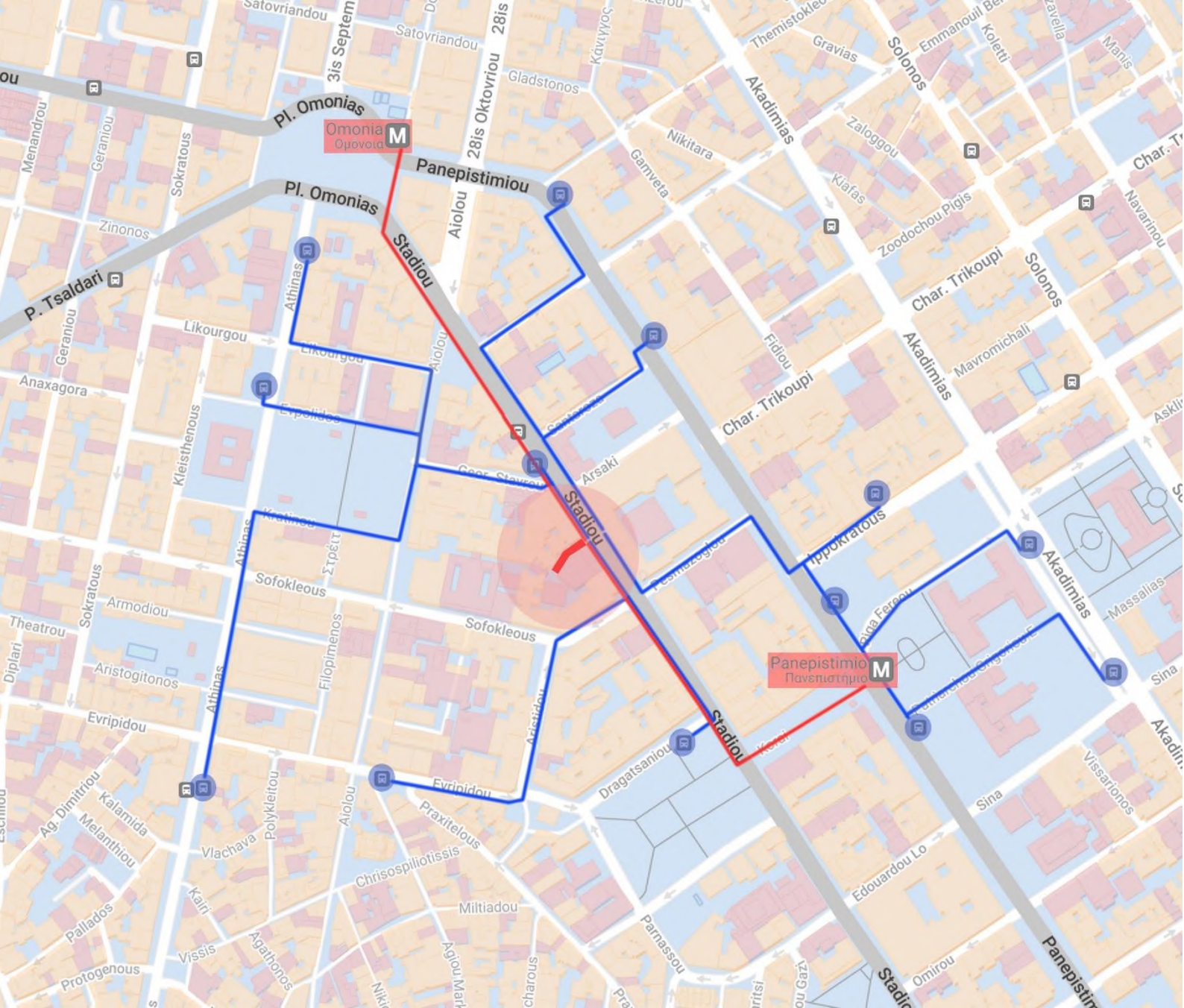
Περισσότερο από οποιονδήποτε ίσως οι άνθρωποι της πόλης θέλουν να ξεφύγουν από αυτή. Πολλοί όμως δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα να αποκοπούν από την ρουτίνα τους ταξιδεύοντας και να σκεφτούν. Η απαιτητική ρουτίνα δεν επιτρέπει στα περισσότερα άτομα να αποδράσουν για μέρες εκτός της πόλης.



Η ύπαρξη του κτηρίου δημιουργεί αυτόματα μία δυνατότητα για απόδραση, σε προσιτή απόσταση για τον κάτοικο της Αθήνας. Η προσπάθεια εντοπίζεται όχι στην αποκοπή από τον κοινωνικό ιστό της πόλης, αλλά από τις συνήθειες εκείνες που λειτουργούν εις βάρος της σωματικής και κυρίως ψυχικής του υγείας.

Με την έννοια του ησυχαστηρίου προσπαθώ να ερμηνεύσω ένα μέρος που θα προσφέρει την αποσύνδεση από την ζωή εκτός αυτού έστω και για περιορισμένο χρόνο. Το κτήριο θα φιλοξενεί άτομα που θέλουν να δραπετεύσουν από την καθημερινότητα και την πίεση που την ακολουθεί. Είναι ένα offline κτήριο στο οποίο οι φιλοξενούμενοι δεν θα έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο ίντερνετ και θα αποκόπτονται για λίγο από την προσωπική τους ζωή.

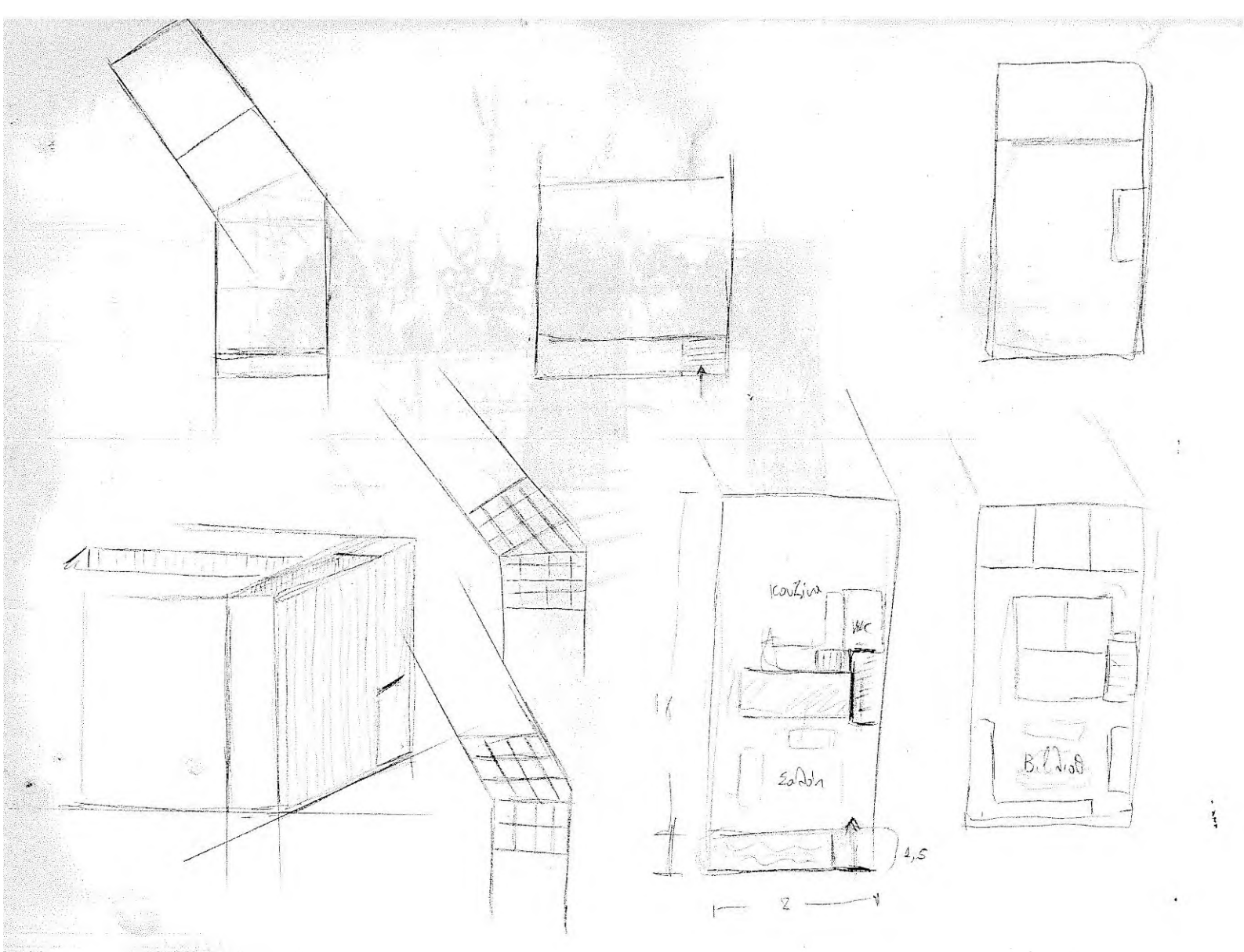




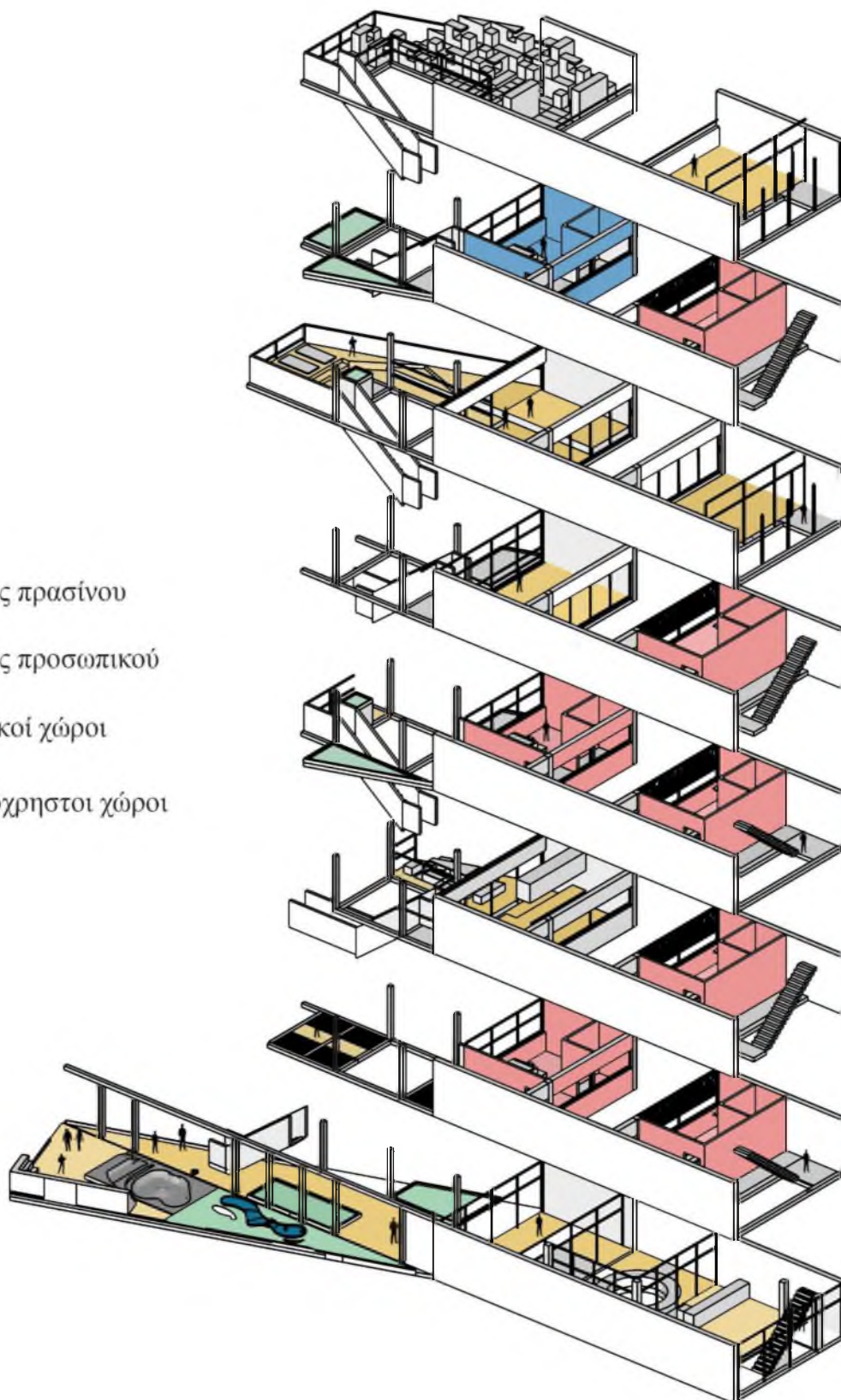
Μακριά από την ιντερνετική τους περσόνα και το βάρος που προσθέτει αυτή στην πραγματική τους ζωή, θα μπορέσουν να επικεντρωθούν στον εαυτό τους, αλλά και την επικοινωνία με τα υπόλοιπα άτομα της ομάδας που θα κατοικεί στο κτήριο μαζί τους. Σκοπός είναι η δημιουργία νέων ανθρώπινων σχέσεων και ανταλλαγή απόψεων, ιδεών αλλά και προβλημάτων της έξω καθημερινότητας τους. Σκέψη και απομόνωση το βράδυ στο ιδιωτικό δωμάτιο σε συνδυασμό με τη συζήτηση και τον διάλογο που θα μπορεί να συμμετέχει το άτομο τις ώρες της ημέρας στους κοινόχρηστους χώρους.

Μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων (μαθήματα ζωγραφικής, γλυπτικής, μουσικής, προβολή ταινιών και συζήτηση, ανάλυση βιβλίων) θα προκύπτουν συζητήσεις μεταξύ της ομάδας και του προσωπικού.

Το κτήριο θα φιλοξενεί και ειδικευμένο προσωπικό το οποίο θα εργάζεται σε αυτό κατά τη διάρκεια της μέρας και θα προσφέρει υπηρεσίες υποστήριξης στους κατοίκους. Το προσωπικό θα αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους. Ένας ψυχολόγος θα κατοικεί στο κτήριο όλο το εικοσιτετράωρο και θα παίρνει τη μορφή κηδεμόνα ή προστάτη.



- Χώρος πρασίνου
- Χώρος προσωπικού
- Ιδιωτικοί χώροι
- Κοινόχρηστοι χώροι



Απομόνωση/Απόσυρση

Σήμερα μεγάλο κομμάτι των ανθρώπινων σχέσεων πραγματοποιείται ηλεκτρονικά. Τα social media καθιστούν την ανθρώπινη επαφή κάτι αυτονόητο και στιγμιαίο. Οποιαδήποτε στιγμή μπορούμε να επικοινωνήσουμε με οποιονδήποτε χωρίς προσπάθεια. Η γρήγορη, εύκολη και ανέξοδη επικοινωνία με τον υπόλοιπο κόσμο αποτελεί μια πλήρως γοητευτική δυνατότητα. Καθημερινά ο μέσος άνθρωπος δέχεται αμέτρητες πληροφορίες για τις ζωές των άλλων κάτι το οποίο οικειοποιεί την απόσταση μεταξύ τους. Παρακολουθώντας τη ζωή γνωστών, φίλων ή ακόμα και αγνώστων, δημιουργεί μια ψευδαίσθηση ότι είμαστε και εμείς μέρος της ζωής τους, ενημερωνόμαστε και συμμετέχουμε. Γινόμαστε σιγά σιγά παρατηρητές εξιδανικευμένων στιγμών της ζωής άλλων, βάζουμε αυτά τα ιδανικά ως προσωπικούς μας στόχους και επομένως συγκρίνουμε τον εαυτό μας με αυτούς. Αυτή η σύγκριση είναι άδικη και μας καταδικάζει σε ήττα καθώς η πραγματικότητα μας είναι πολύ διαφορετική από τις ιδανικές στιγμές που παρακολουθούμε.

Ωριμάζουμε μένοντας λίγο μόνοι μας.

Η απομόνωση αποτελεί έναν μηχανισμό άμυνας, δηλαδή έναν τρόπο να προσαρμοζόμαστε στη ζωή και να διαχειριζόμαστε το άγχος που προκαλεί η εμπλοκή μας στις ανθρώπινες σχέσεις, στην κοινωνία και τον πολιτισμό. Ενώ έχει αναδειχθεί αρκετά η αξία των υγιών προσωπικών σχέσεων στην ψυχολογία μας, ελάχιστα έχουν ειπωθεί για την αξία της θετικής, συνειδητής και εθελοντικής «απομόνωσης».

Η ενδοσκόπηση είναι μία δημιουργική εκδοχή περιστασιακής απόσυρσης.

Η κοινωνικοποίηση, δηλαδή η ανάληψη ρόλων και η δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων που προάγουν την υγεία και την άνθιση του ατόμου, αποτελούν έναν καθοριστικό παράγοντα στην οικοδόμηση της ευτυχίας. Ωστόσο ο δρόμος για τη δημιουργία αυτών των σχέσεων με τους άλλους περνά μέσα από τη σχέση με τον εαυτό μας. Για να συνδεθούμε με τον εαυτό μας χρειάζεται ένας βαθμός απόσυρσης και απομόνωσης μακριά από τις εικονικές σχέσεις και την εύκολη διασκέδαση του ίντερνετ.



Αρχική ιδέα πρόσοψης

Πρόσοψη

Η πρόσοψη είναι στη μεγαλύτερη έκτασή της καλυμμένη, έτσι ώστε συμβολικά να παραπέμπει στην αποκοπή από τον έξω κόσμο και τον προηγούμενο τρόπο ζωής, δίνοντας την προοπτική εσωτερικά να αναπτυχθούν άλλου είδους σχέσεις, με τη χρήση του πραγματικού χώρου και του χρόνου. Η διάβρωση του τσιμέντου στην επιφάνια της πρόσοψης με το πέρασμα του χρόνου, συνδέεται άμεσα με τη διάβρωση που ασκείται στον ψυχισμό ενός-μιας, νέου-νέας που προέρχεται από τον εθισμό στο ίντερνετ. Αυτή η διάβρωση, αλλοίωση του σκυροδέματος από τα αποτυπώματα του νερού της βροχής αποτελεί κάτι το απτό και φυσικό σε αντίθεση με τον εικονικό και ψηφιακό κόσμο του ίντερνετ. Μία εξελισσόμενη υλική δράση που συνεχώς αλλάζει. Τα άτομα περνώντας έπειτα από καιρό έξω από το κτήριο θα μπορούν να αναγνωρίσουν το πέρασμα του χρόνου και ίσως να αφήσουν πίσω τους μνήμες μιας άλλης πρόσοψης που συνάντησαν όταν επισκέφτηκαν πρώτη φορά το κτήριο.

Η ανάγκη της ανάπτυξης και εξέλιξής μας, της επιστροφής στην πραγματικότητα με χαλαρούς ρυθμούς είναι το ζητούμενο, σε αντίθεση με την εικονική πραγματικότητα που προσφέρει το ίντερνετ. Γι' αυτό και οι χώροι του κτηρίου θα είναι λιτοί έτσι ώστε να συμβάλλουν στην αποδέσμευση σωματικά και ψυχικά από την πληθώρα των πληροφοριών που βομβαρδίζουν την καθημερινότητά μας. Η λιτότητα του χώρου βοηθά στο να καθαρίσουν οι αισθήσεις μας.

Αρχικό στάδιο διάβρωσης



Τελικό στάδιο διάβρωσης

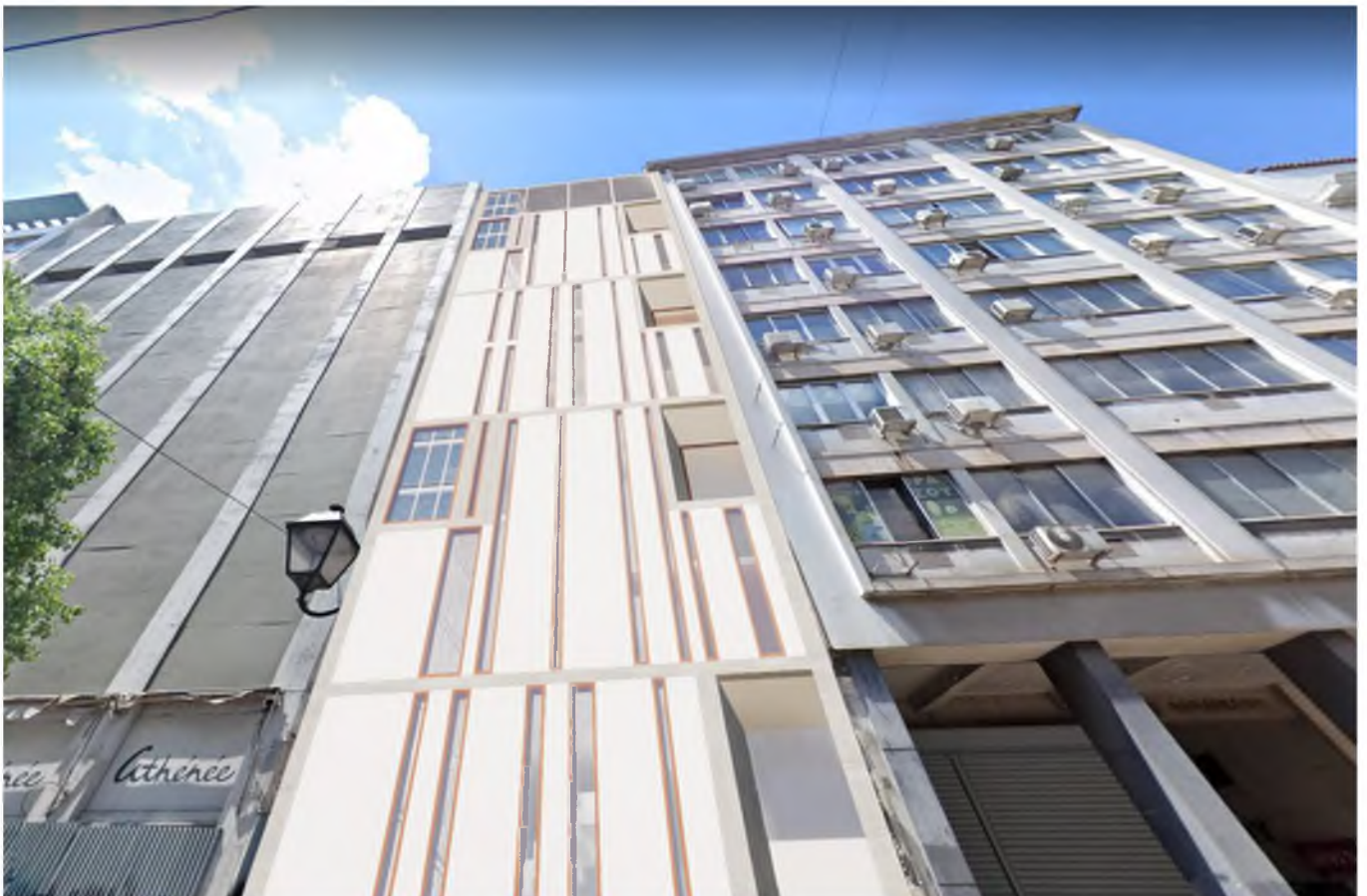


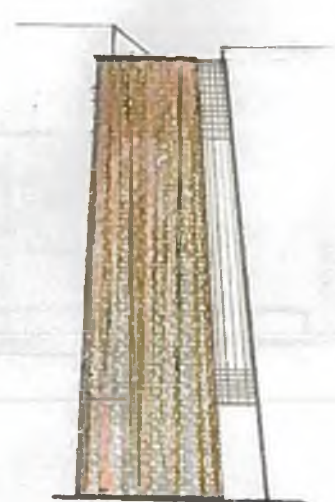
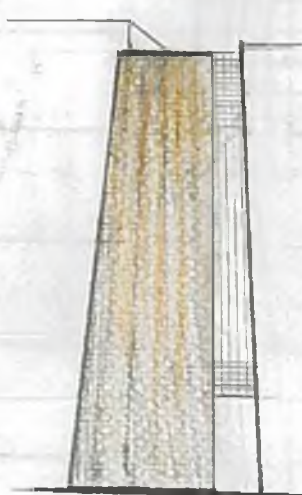
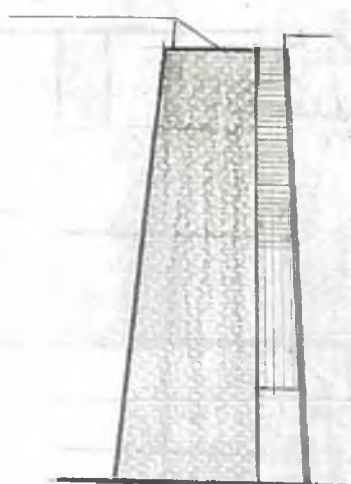
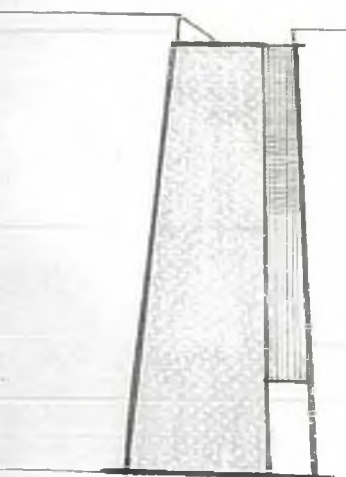
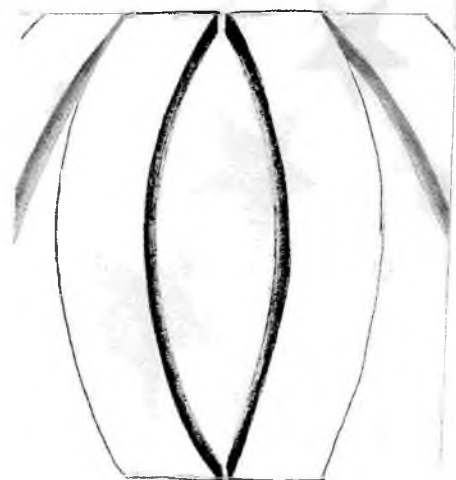
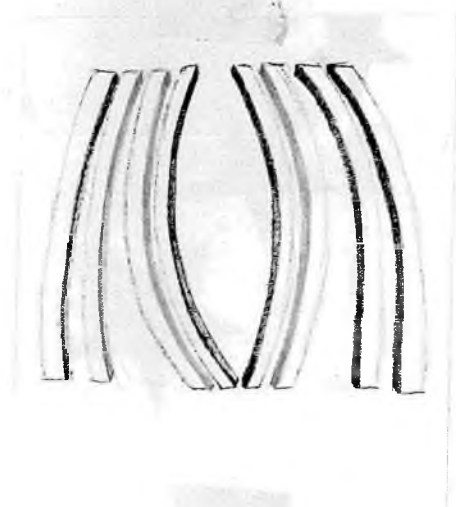
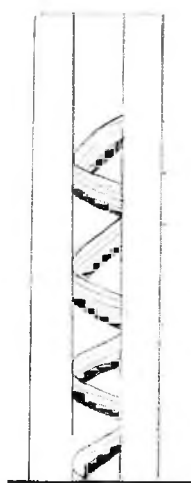
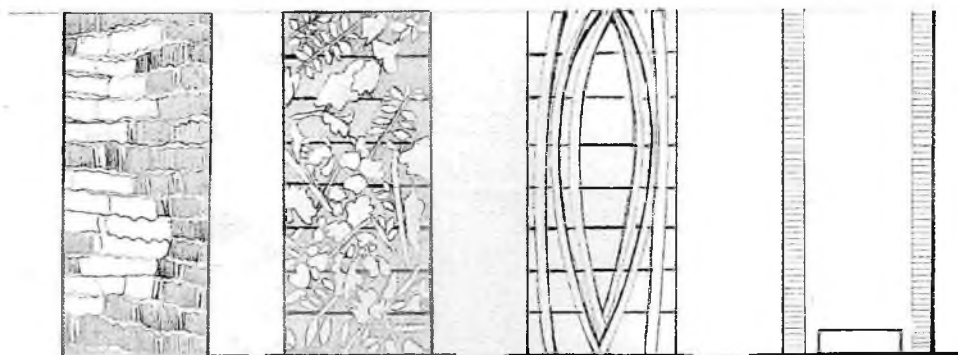


Athénée

SSISTANCE

Αρχικές ιδέες

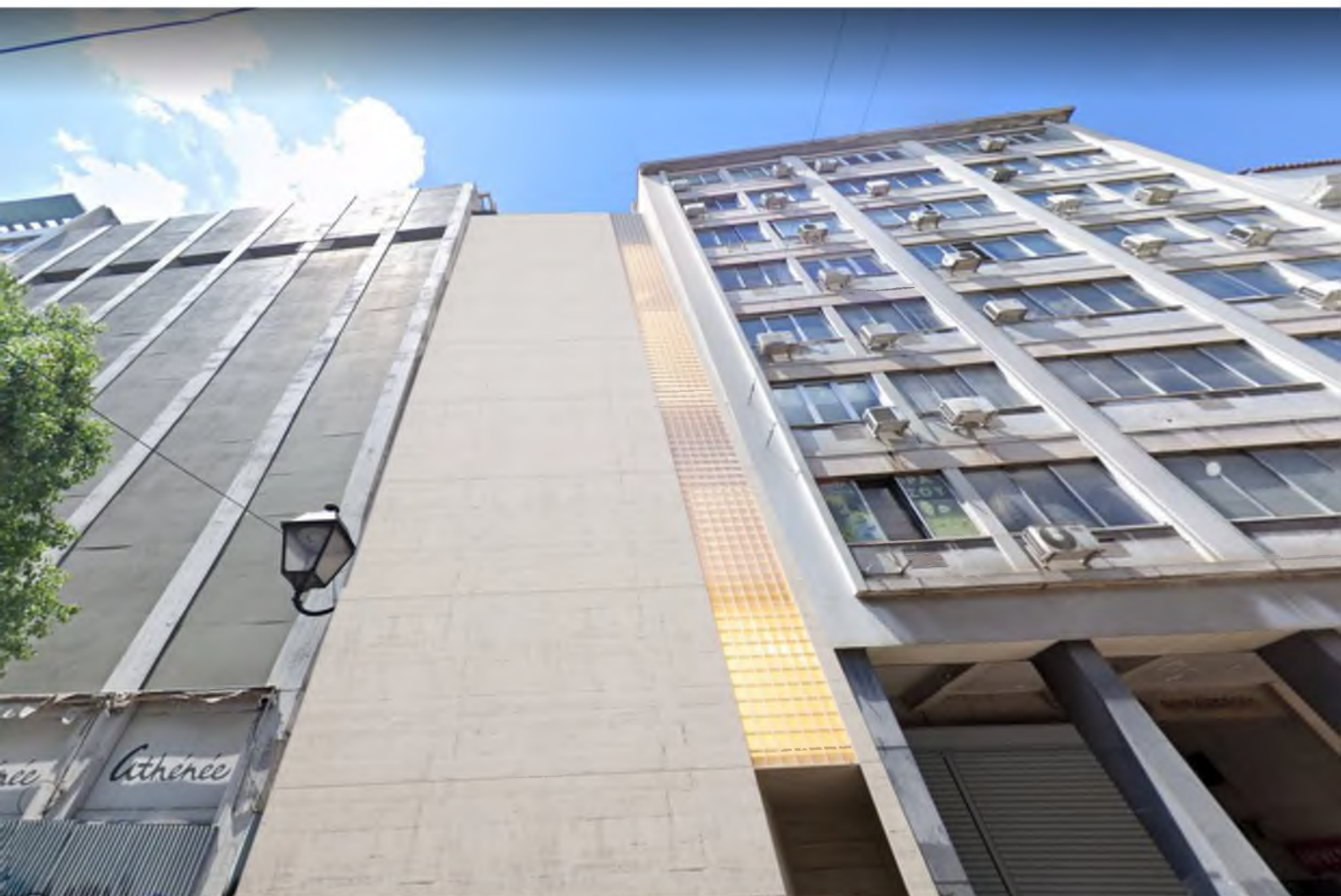




Αυλάκια που οδηγούν το νερό
της βροχής στην μπροστινή
διάτρητη επιφάνεια

Πόροι στην επιφάνεια
της πρόσοψης

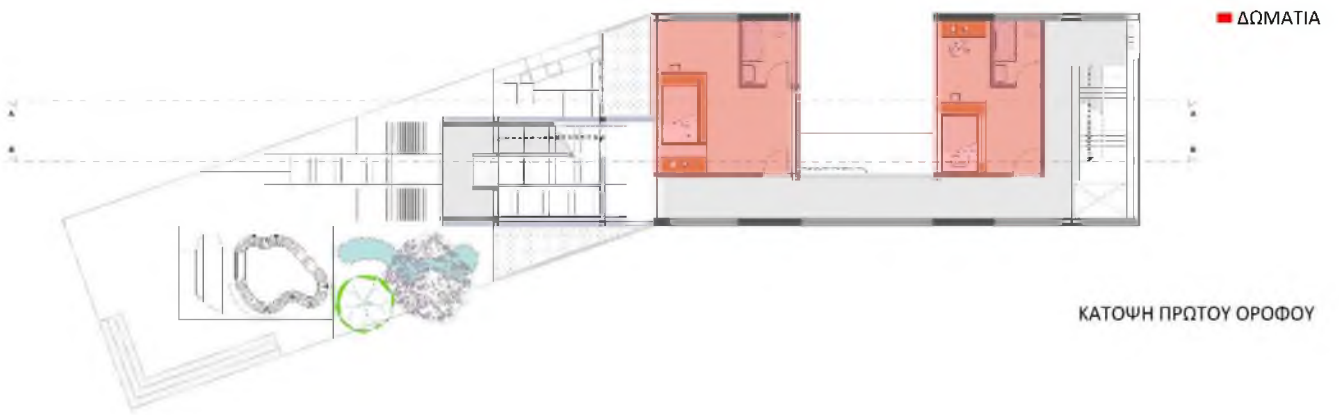
Κεκλιμένα επίπεδα που οδηγούν
το νερό της βροχής στα αυλάκια

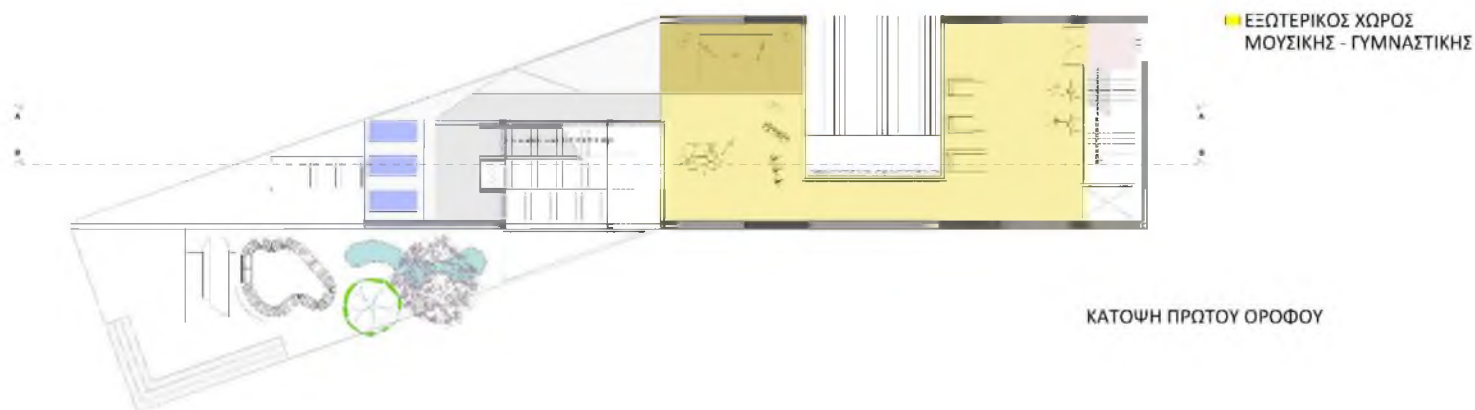
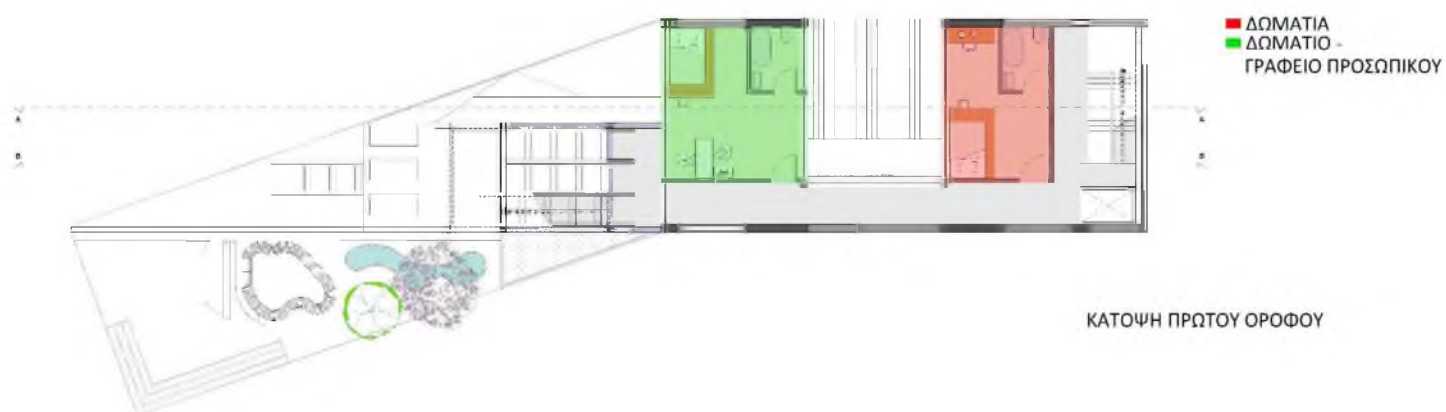
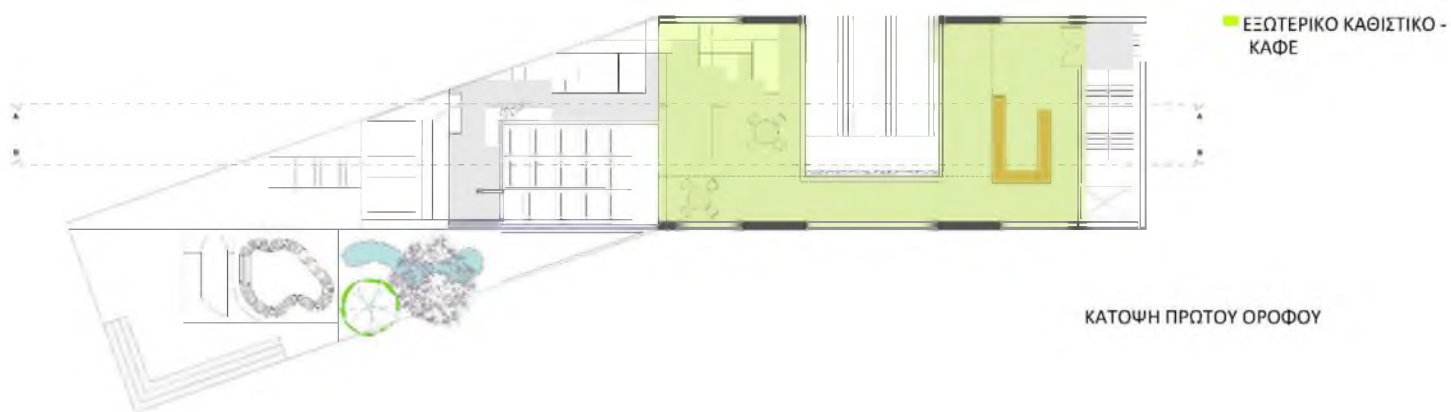


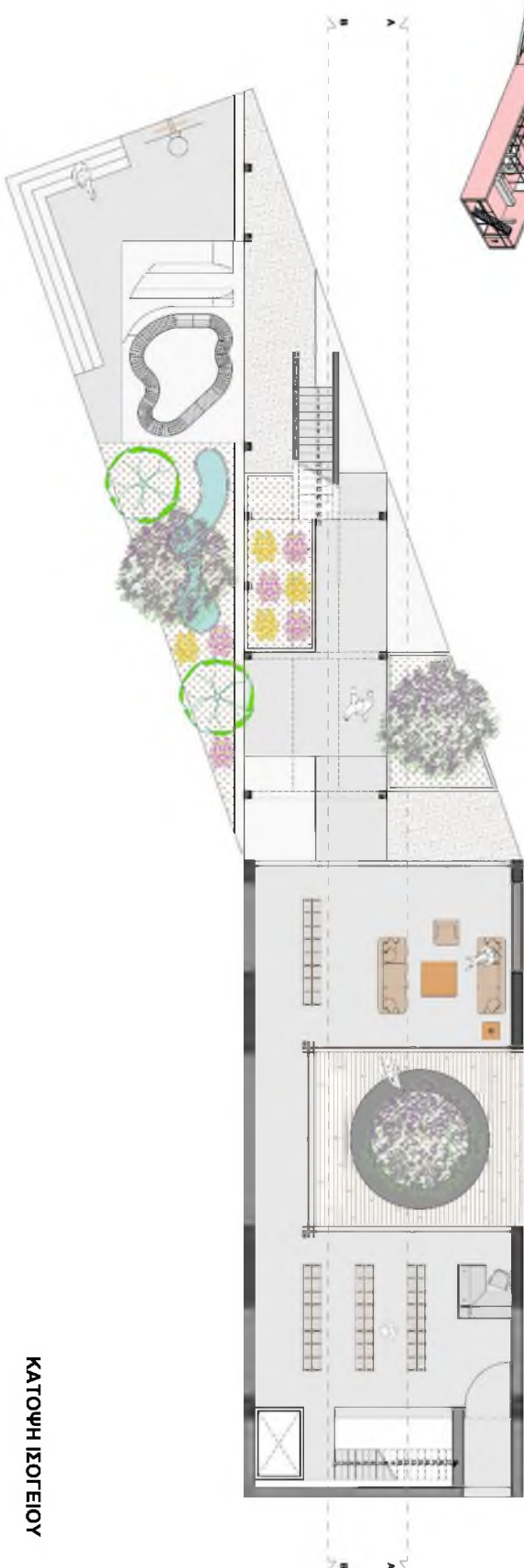


Στάδια διάβρωσης





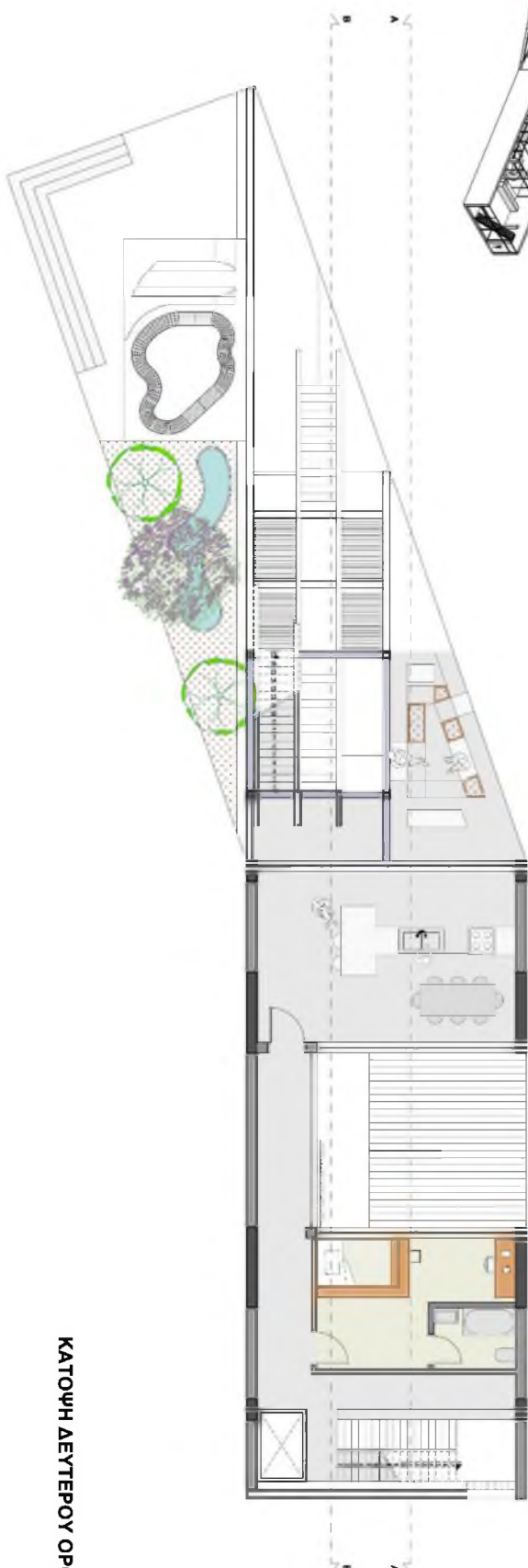




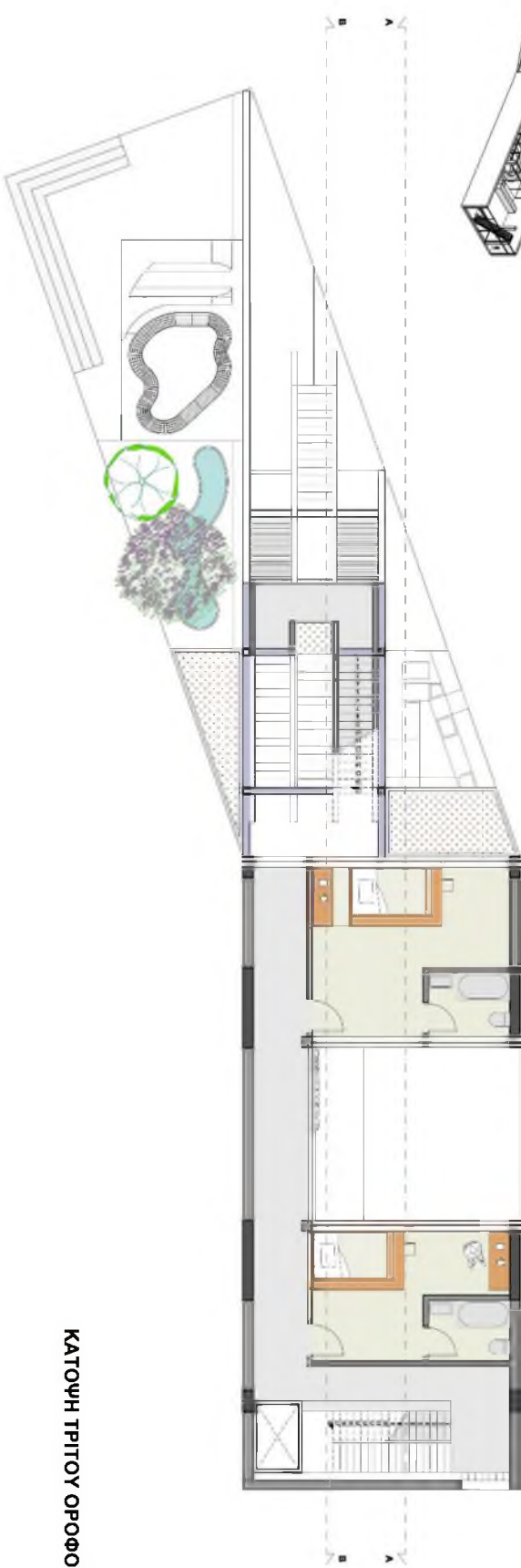
ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ



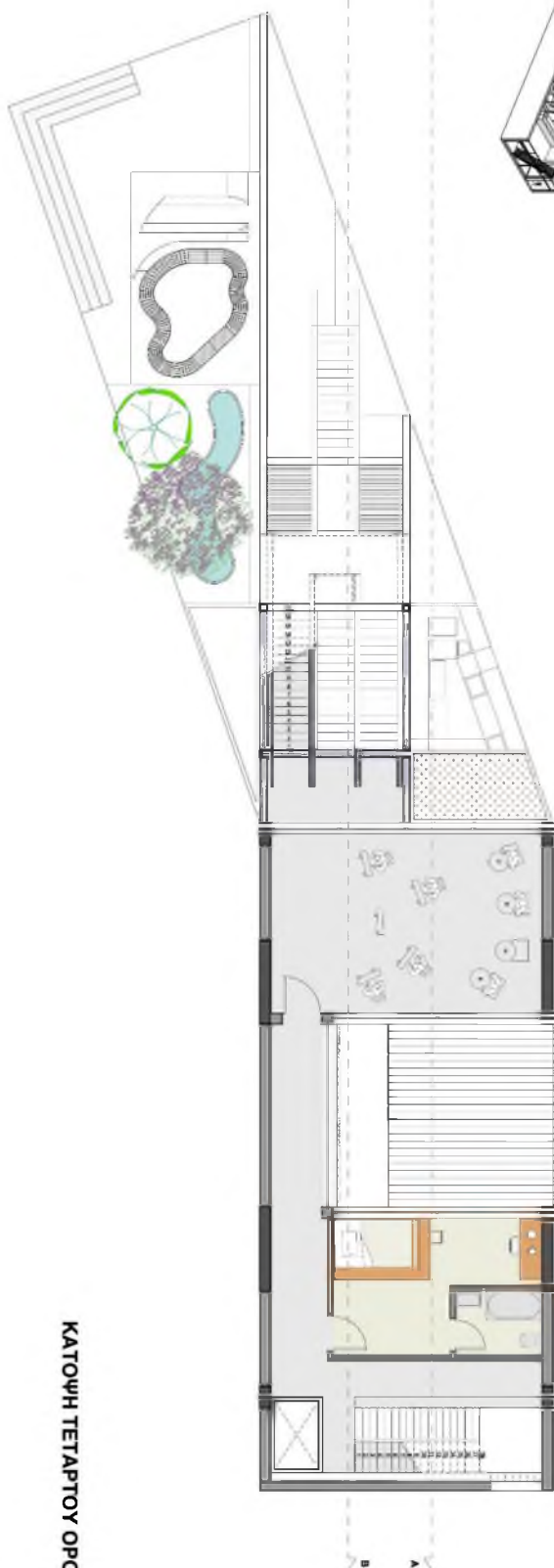
ΚΑΤΩΦΗ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



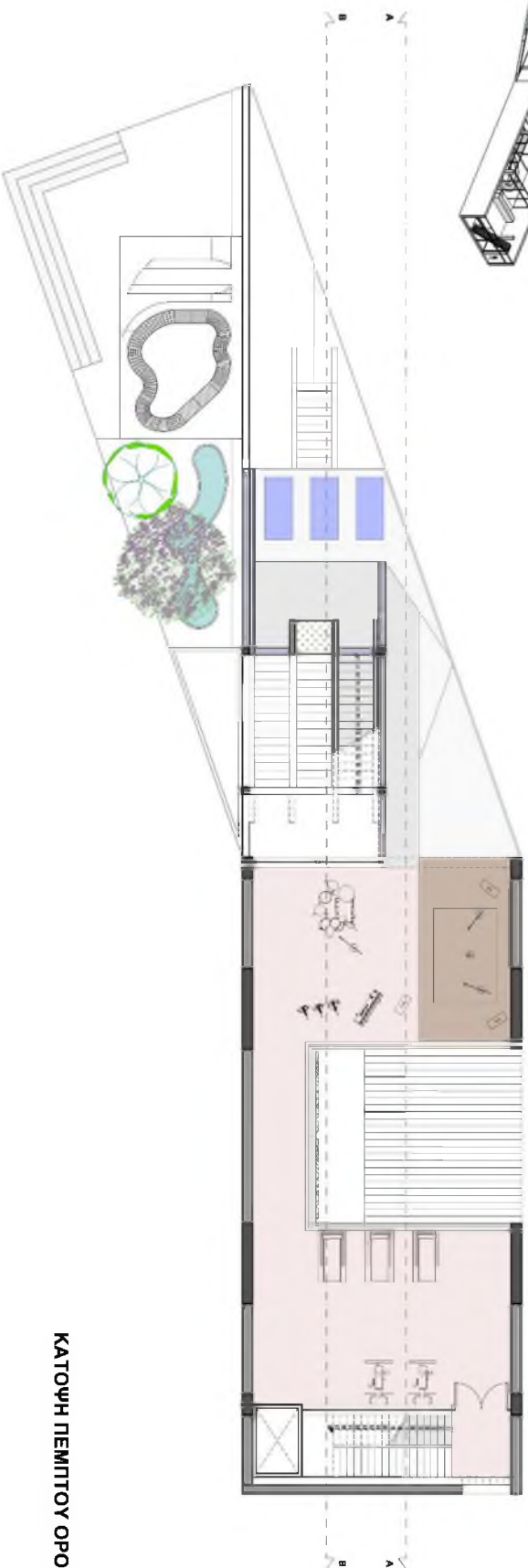
ΚΑΤΩΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



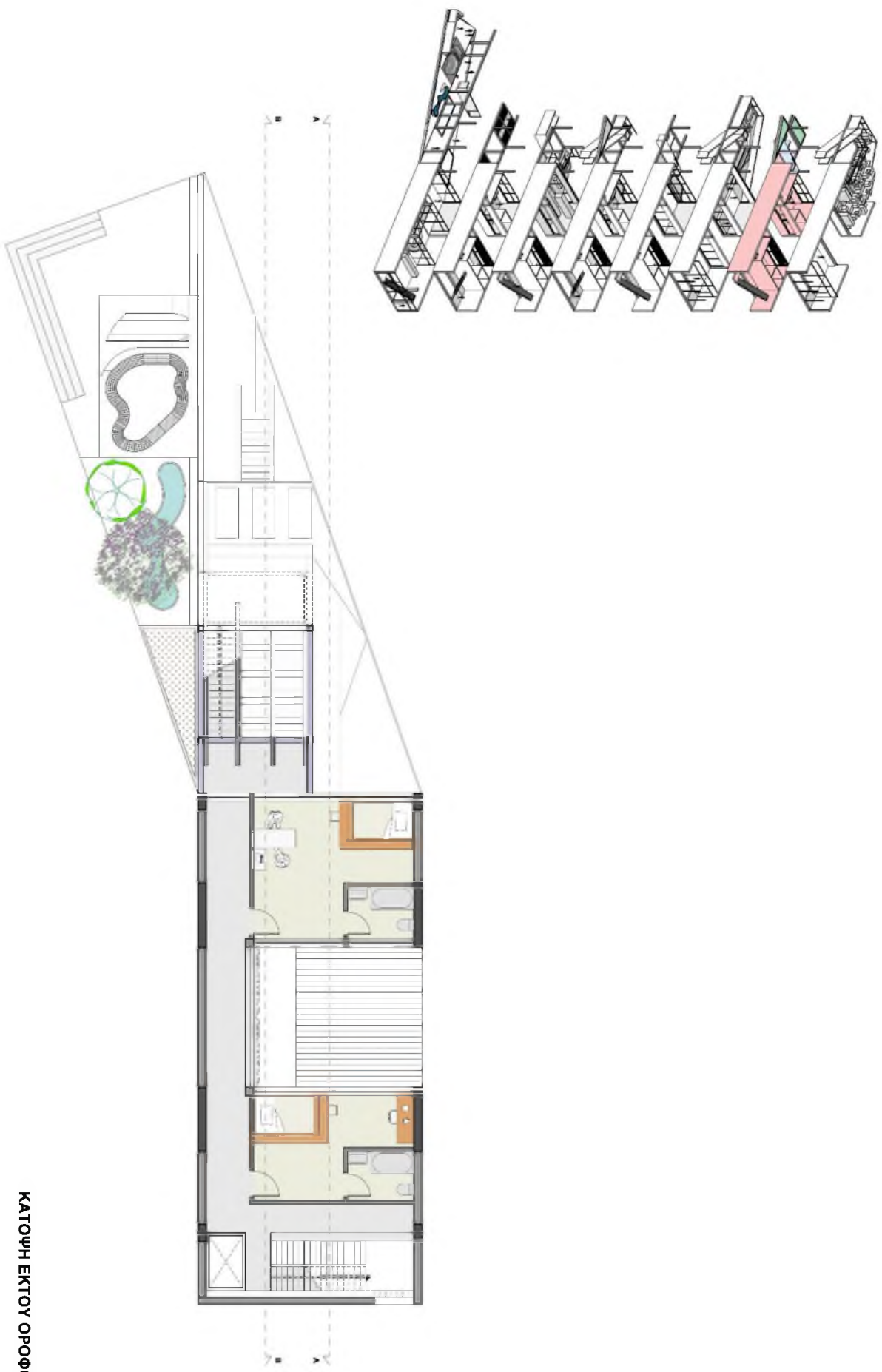
ΚΑΤΩΗ ΤΡΙΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



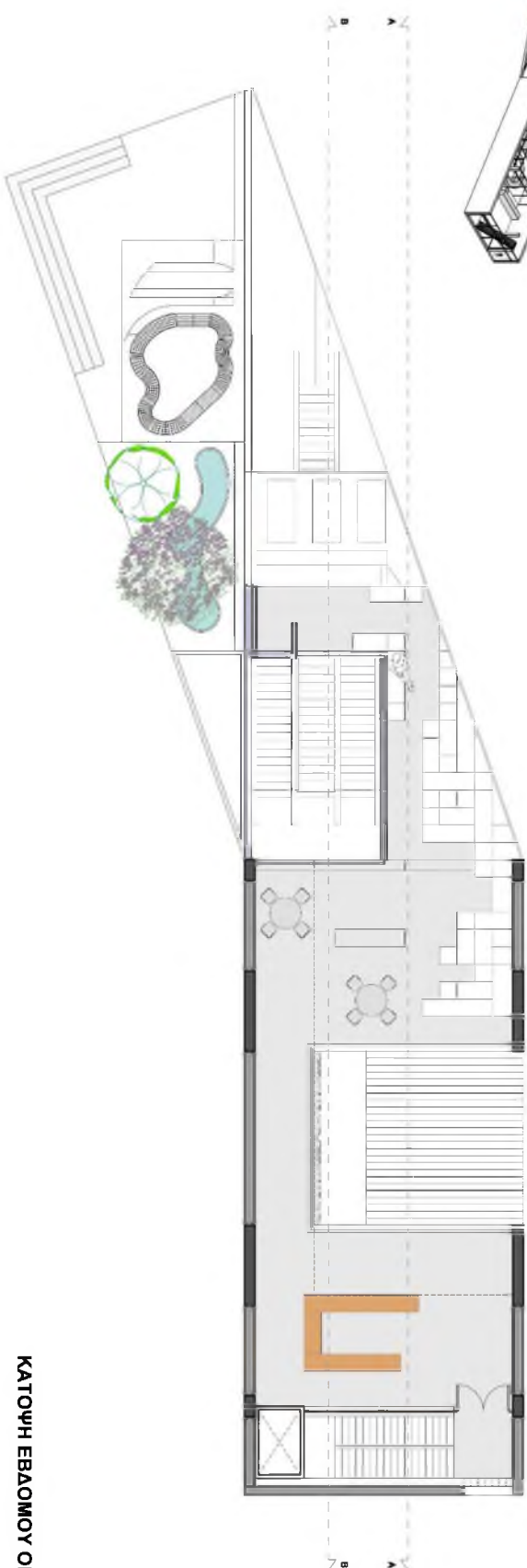
ΚΑΤΩΦΗ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



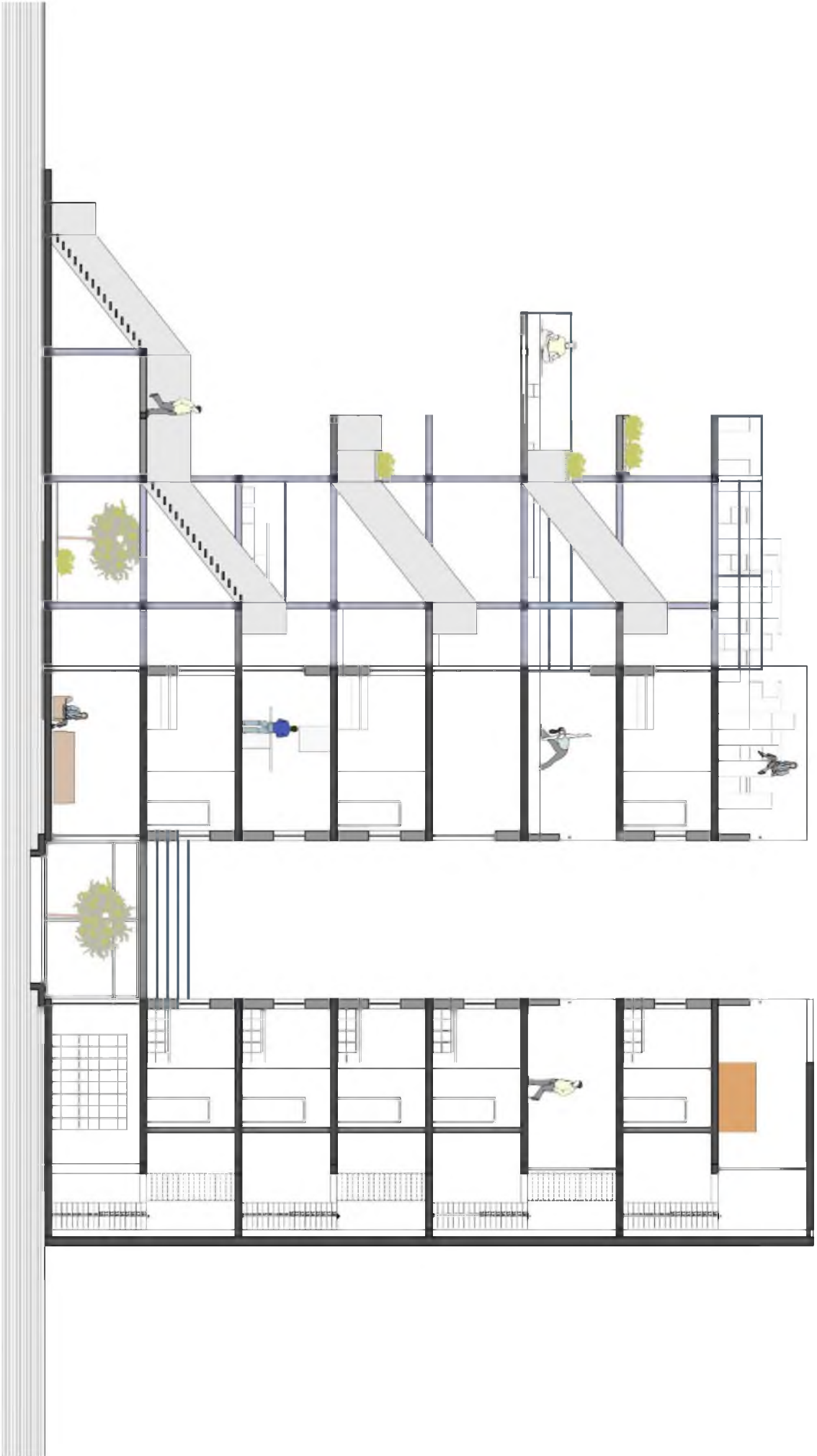
ΚΑΤΟΠΗ ΠΕΜΠΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



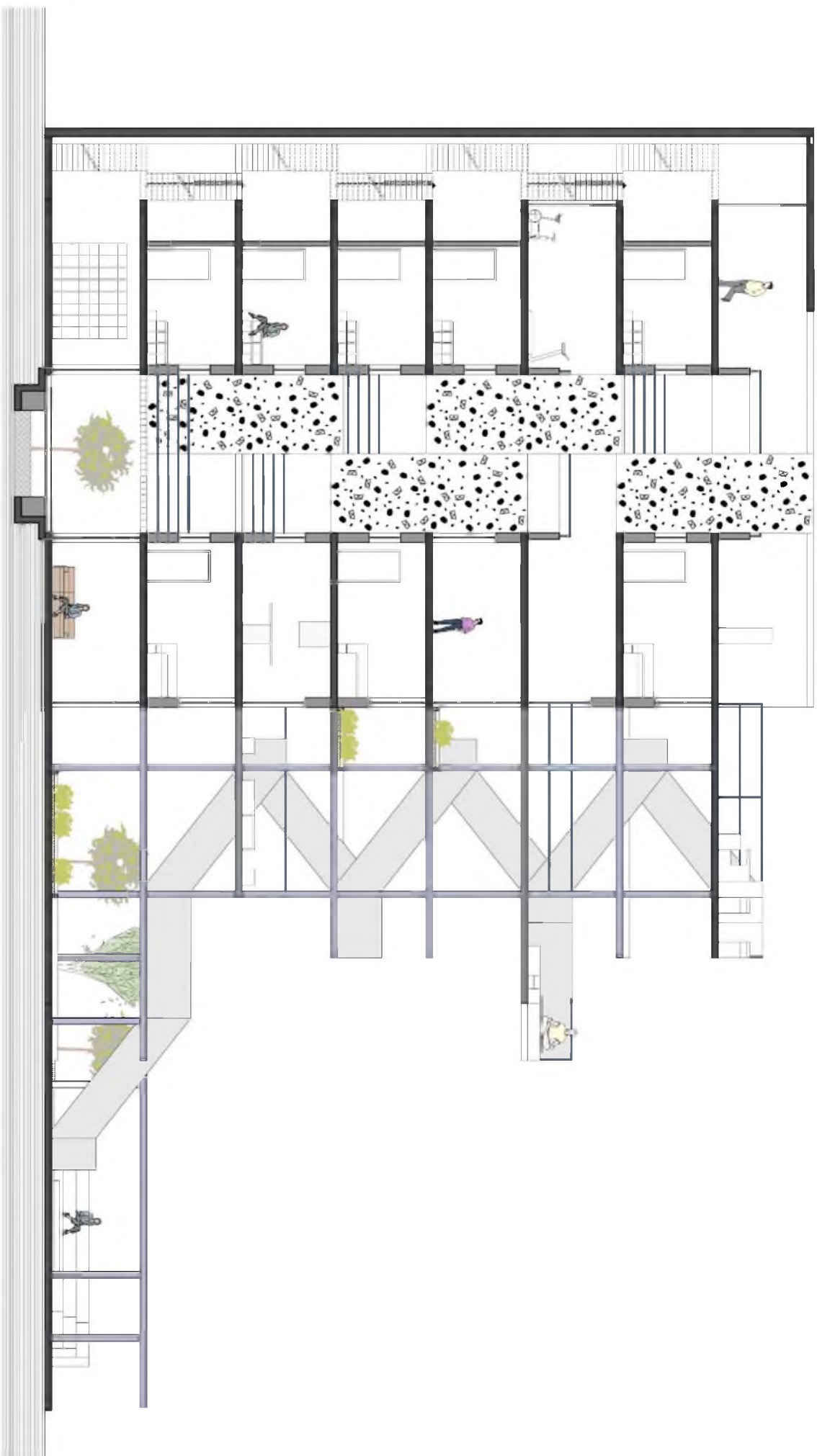
ΚΑΤΩΦΗ ΕΚΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



ΚΑΤΟΥΗ ΕΒΔΟΜΟΥ ΟΡΟΦΟΥ



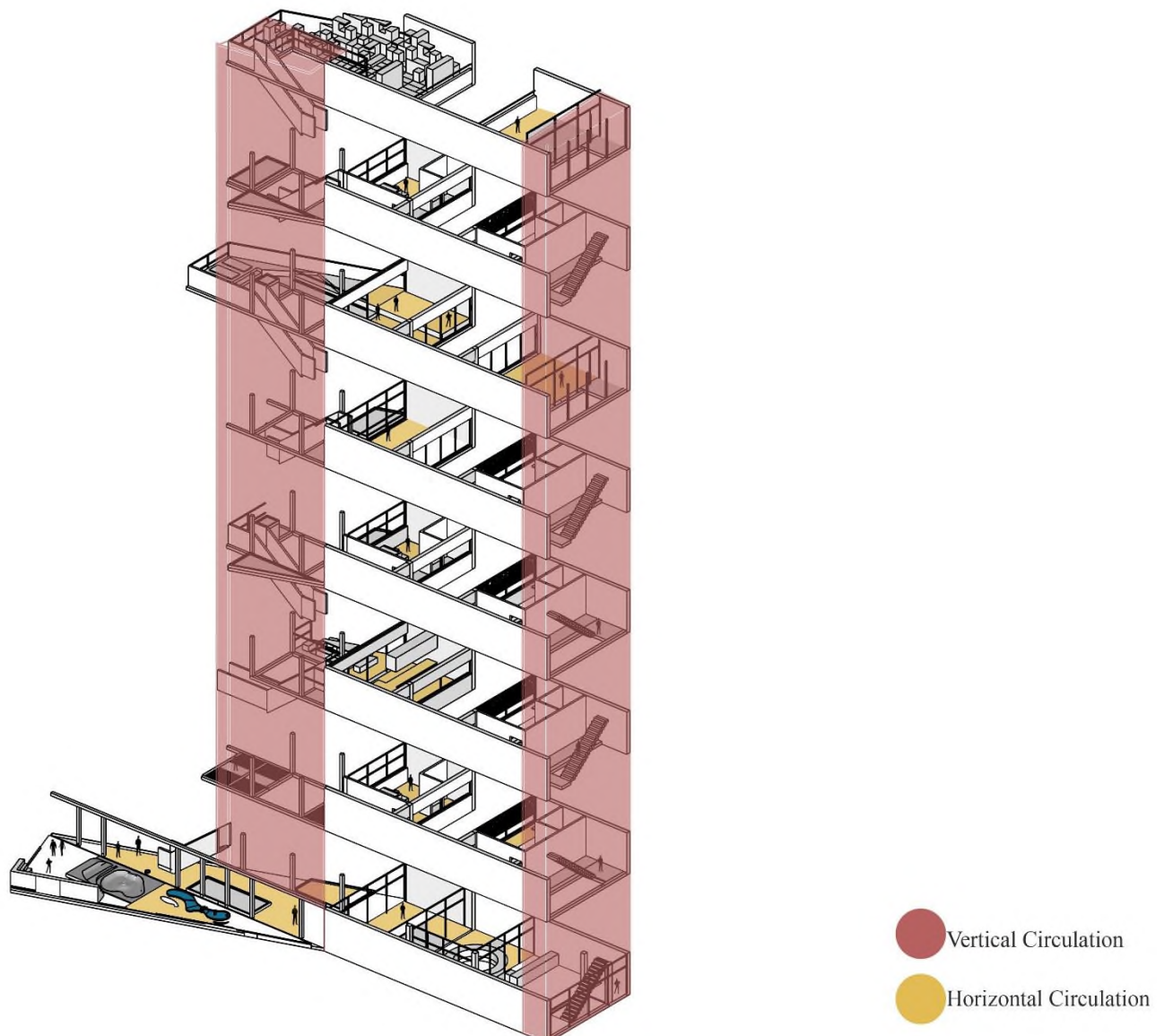
TOMH B-B



TOMH A-A

Χώρος

Το κτήριο είναι σχεδιασμένο ώστε να προστατεύει από τον εξωτερικό χώρο. Η πρόσοψη παρέχει την απαραίτητη απομόνωση σε αντίθεση με την πίσω όψη του κτηρίου που ανοίγεται και είναι εκτεθειμένη. Παρόλα αυτά η πίσω αυλή είναι οριοθετημένη από τα γειτονικά ψηλά κτήρια περιμετρικά. Υπάρχει διαχωρισμός των κοινόχρηστων και ιδιωτικών του κτηρίου που ταυτόχρονα συνδέονται συνεχώς. Τα δωμάτια αν και ατομικά είναι άμεσα συνδεδεμένα με τα κοινά μέσα από τα δύο κλιμακοστάσια. Το κλιμακοστάσιο της πρόσοψης παρέχει μία πιο κρυφή σύνδεση στους ορόφους, ενώ το πίσω κλιμακοστάσιο λειτουργεί και ως σημείο κοινωνικοποίησης και μάζωξης των χρηστών.



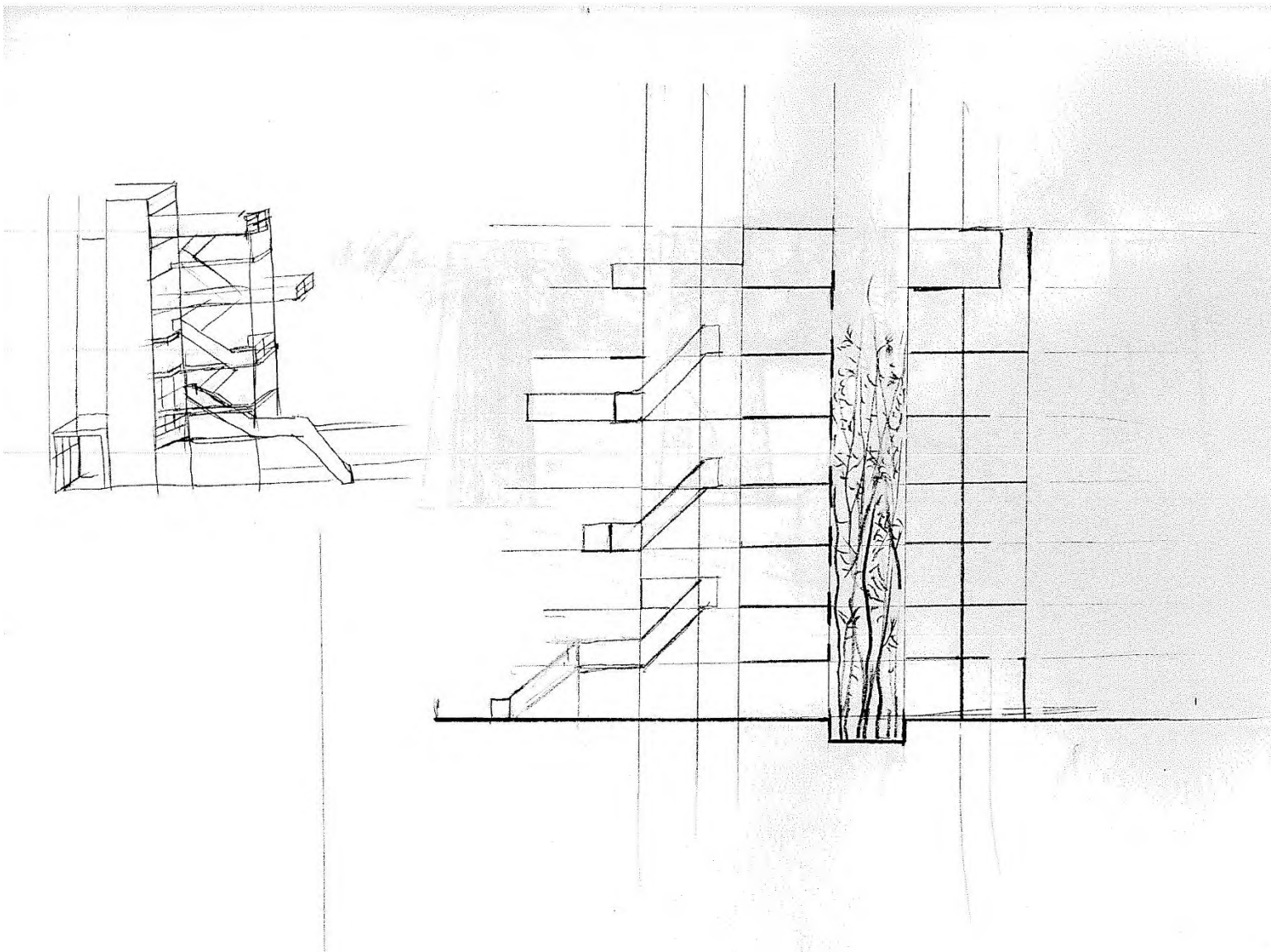
Το δεύτερο ενώνει τους κοινόχρηστους χώρους του κτηρίου που βρίσκονται κυρίως στην πίσω πλευρά και επίσης διαθέτει ορισμένες λειτουργίες και σημεία διαλλείματος ή αγναντέματος τα οποία είναι προσβάσιμα για όλους. Τα μπαλκόνια που δημιουργούνται από το κλιμακοστάσιο αποτελούν σημαντικούς κοινόχρηστους χώρους στους οποίους τα άτομα συναντιούνται έστω και για λίγο εφόσον αποφασίσουν να το χρησιμοποιήσουν.







Στο κέντρο του κτηρίου υπάρχει ένα αίθριο το οποίο παρέχει τον απαραίτητο φωτισμό στα δωμάτια καθώς η πρόσοψη είναι σχεδόν τυφλή. Επιπλέον διαχωρίζει το κτήριο σε δύο μέρη, το μπροστά και το πίσω. Οι μπροστά χώροι, δηλαδή οι χώροι κοντά στην πρόσοψη, είναι κυρίως δωμάτια καθώς είναι αρκετά προστατευμένα και ιδιωτικά. Οι πίσω χώροι αποτελούνται από δωμάτια αλλά και τους κοινόχρηστους χώρους που είναι προσβάσιμοι από το μπροστά κλιμακοστάσιο και τα μπαλκόνια. Οπότε το αίθριο διαχωρίζει τους χώρους και τους ενώνει μέσω εξωτερικών διαδρόμων που ενώνουν τις δύο αυτές πλευρές του κτηρίου. Τέλος σε όλο του το ύψος διατρέχεται από τοίχο αναρρίχησης που προσθέτει έναν ακόμα τρόπο εναλλακτικής κατακόρυφης κίνησης μεταξύ των διαδρόμων.





Δωμάτια

Εκτός της απομόνωσης και τη διαφυγή από τη ρουτίνα το άτομο χρειάζεται ξεκούραση. Στην κοινωνία μας δεν εκτιμάται η αξία της ξάπλας. Η ταχύτητα συνεχώς αυξανόμενη σε ότι κάνουμε ταιριάζει απόλυτα με τις ώρες απασχόλησης μπροστά σε έναν υπολογιστή (είτε στα πλαίσια της εργασίας, είτε στο σπίτι). Τα δωμάτια είναι τοποθετημένα έτσι ώστε να έχουν άμεση επικοινωνία στο εσωτερικό του κτηρίου με τους κοινόχρηστους χώρους.



Οι απλοί χώροι των δωματίων στα οποία το κρεβάτι κυριαρχεί με τα απολύτως απαραίτητα, θα έχουν τη δική τους αξία καθώς μια συνειδητή επιλογή στο να ξαπλώσει κάποιος, δεν θα θεωρείται πλέον τεμπελιά. Αντίθετα μία τέτοια προγραμματισμένη «δραστηριότητα» μας βοηθάει να αποδράσουμε από τη συνεχή πίεση του χρόνου και το κυνήγι μιας απόδοσης.

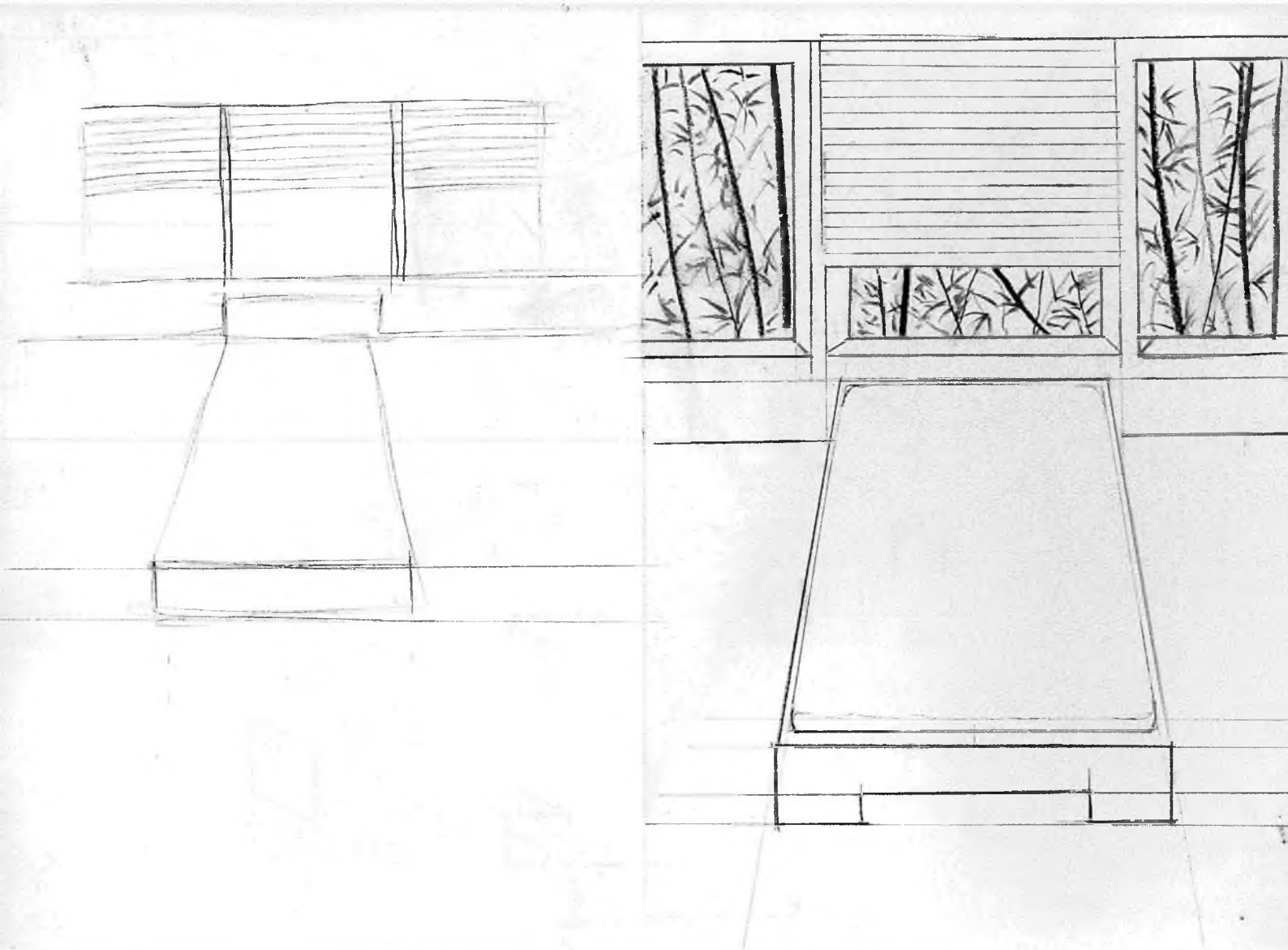


Ο κινέζος συγγραφέας Λιν Γιουτάνγκ ισχυρίστηκε κάποτε πως όταν είμαστε ξαπλωμένοι «οι αισθήσεις μας είναι πιο οξυμένες από ποτέ» και «όλη την καλή μουσική πρέπει να την ακούμε στην οριζόντια θέση».

Στον πολιτισμό μας η παραμονή μας στην οριζόντια θέση παίζει το ρόλο μιας όσο το δυνατόν συντομότερης φάσης αναζωογόνησης, προκειμένου να περάσουμε στην επόμενη δραστηριότητα. Μέσα από την παραμονή του ατόμου στο κτήριο αυτό προσπαθώ να δώσω λίγη παραπάνω βαρύτητα στην ξεκούραση και την απενοχοποίηση της ξάπλας.



Με κρυφό φωτισμό



Υλικά

Η υλικότητα της πρόσοψης συνεχίζεται και στο εσωτερικό του κτηρίου. Επιλέγω να προσθέσω υλικότητα στο κτήριο με τη χρήση τραχιών και ακατέργαστων υλικών με κυρίαρχο το σκυρόδεμα. Οι επιφάνειες που ικανοποιούν την αίσθηση της αφής αποτελούν κάτι πιο οικείο καθώς γίνονται γνώριμες ζώντας στο χώρο αυτό. Η υλικότητα έρχεται σε αντίθεση με τον ψηφιακό κόσμο. Τα υλικά που χρησιμοποιώ διαβρώνονται και αλλοιώνονται με το χρόνο προσθέτοντας έτσι μία φυσική και θνητή διάσταση στο χώρο σε μια προσπάθεια να έρθει πιο κοντά το άτομο με την πραγματικότητα και τη πάροδο του χρόνου.

Το ίντερνετ καταναλώνει μεγάλο μέρος της καθημερινότητας χωρίς να το καταλαβαίνουμε, κάνει τις μέρες να μοιάζουν πιο σύντομες και τον ελεύθερο χρόνο μας μη αρκετό. Εμείς γερνάμε και διαβρωνόμαστε ενώ εκείνο παραμένει το ίδιο.



Ευχαριστώ πολύ
τον κύριο Μανωλίδη
για τη βοήθεια
και την υπομονή του.

Σεραφείμ Καστρίτσης

2023

